

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра конституційного права та прав людини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

Юрковник поляції

Станіслав ГУСАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Статус дисципліни: обов'язкова

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузі знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Форми здобуття вищої освіти: заочна

Мова викладання: українська

Навчальний рік розроблення: 2023/2024

Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2024 рік

Розробники:

Сьох Катерина Ярославівна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини протокол від 13.02.2024 № 10.

Завідувач кафедри конституційного права та прав людини

Катерина СЬОХ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 21.02.2024 № 1.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЕВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін, зі змінами (Додаток ____).

протокол засідання кафедри
від ____ . ____ .20__ № ____

Завідувач кафедри _____

протокол науково-методичної ради
від ____ . ____ .20__ № ____

Голова НМР _____

протокол засідання кафедри
від ____ . ____ .20__ № ____

Завідувач кафедри _____

протокол науково-методичної ради
від ____ . ____ .20__ № ____

Голова НМР _____

протокол засідання кафедри
від ____ . ____ .20__ № ____

Завідувач кафедри _____

протокол науково-методичної ради
від ____ . ____ .20__ № ____

Голова НМР _____

протокол засідання кафедри
від ____ . ____ .20__ № ____

Завідувач кафедри _____

протокол науково-методичної ради
від ____ . ____ .20__ № ____

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Робоча програма навчальної дисципліни «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є коло питань пов'язаних інституційним механізмом європейського та міжнародного публічного управління, функціями, повноваженнями і впливом на органи публічної влади.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління» є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють системою знань та уявленням про сферу європейської інтеграції та міжнародного публічного управління, включаючи проблеми та перспективи співробітництва України з ЄС.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління» є набуття теоретичних знань та практичних умінь і навичок щодо євроінтеграційних процесів та їх вплив на публічне управління в Україні, а також уявлення про інституційний підхід як головний інструмент виявлення процесів європейської інтеграції та публічного управління.

Пререквізити: Теорія управління, Конституційне право, Міжнародне право, Адміністративне право, Право Європейського Союзу.

Постреквізити: Право Європейського Союзу.

Перелік компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування, спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

Фахові компетентності:

ФК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

ФК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

ФК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

ФК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

ФК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.

ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

ПРН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Знання, уміння, навички. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ступеня вищої освіти магістра повинні

знати:

- сутність та зміст політики європейсько інтеграції;
- інституційні органи ЄС;
- напрямки євроінтеграційної політики України;
- сутність і зміст європейського та міжнародного публічного управління;
- аналізувати основні принципи формування Європейського Союзу та досліджувати проблеми політики європейської інтеграції України;
- ознаки євроінтеграційної стратегії України;
- етапи формування цінностей Європейського Союзу.

уміти:

- узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, аргументовано їх пояснювати;
- аналізувати та оцінювати процеси поглиблення європейської інтеграції та розширення Європейського Союзу;
- аналізувати основні принципи формування Європейського Союзу та досліджувати проблеми політики європейської інтеграції України
- визначати нормотворчі та правозастосовні прогалини, помилки у в системі публічного управління, вживати заходи по їх усуненню та удосконаленню.

навички:

- використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні управлінських проблем;
- застосувати теоретичні знання для високопрофесійного виконання службових обов'язків в процесі управлінської діяльності в умовах євроінтеграції;
- практично застосовувати набуті знання при підготовці наукових досліджень;
- формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

Мова викладання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри конституційного права та прав людини НАВС, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k003@naiu.kiev.ua.

2. Структура навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань - 28 Публічне управління та адміністрування	Обов'язкова	
	Спеціальність (281) Публічне управління та адміністрування		
Загальна кількість годин – 60	Ступінь вищої освіти: магістр	Рік підготовки	
		1	
Семестр			
2			
Лекції			
4 год.			
Семінарські			
4 год.			
Практичні			
2 год.			
Самостійна робота			
50			
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних - 6 самостійної роботи - 2	Вид контролю:		
	залік		

3. Тематичний план

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Нормативний обсяг годин	Усього годин з викладачем	З них				Нормативний обсяг годин	Усього	З них			
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
Тема 1. Цінності Європейського Союзу як засади публічного управління							20	4	2	2	-	16
Тема 2. Інституційна система Європейського Союзу та євроінтеграційна стратегія України							20	6	2	2	-	14
Тема 3. Європейська інтеграція у сучасних умовах							10	-	-	-	-	10
Тема 4. Євроінтеграція України та адаптація законодавства України: проблеми та перспективи розвитку							10	-	-	-	2	10
Всього годин:							60	10	4	4	2	50
Підсумковий контроль	залік											

4. Плани семінарських і практичних занять

Тема 1. Цінності Європейського Союзу як засади публічного управління

Лекція – 2 год.

Семінарське заняття - 2 год.

1. Формування цінностей Європейського Союзу.
2. Верховенство права як універсальна засада публічного управління.
3. Принцип розподілу влад як вихідне положення публічного управління у країнах Європейського Союзу.
4. Роль принципу законності в процесі здійснення публічного управління.
5. Гуманістичні цінності Європейського Союзу.

Додаткові питання для обговорення:

1. Історія створення Європейського Союзу.
2. Аналіз Договору про створення Європейського Союзу 1992 року (Маастрихтський договір).
3. Суб'єкти права Європейського Союзу.
4. Поняття та види джерел права Європейського Союзу.
5. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу.

Тема 2. Інституційна система Європейського Союзу та євроінтеграційна стратегія України

Лекція – 2 год.

Семінарське заняття - 2 год.

1. Загальна характеристика інституційного механізму та інститутів Європейського Союзу.
2. Європейський Парламент в інституційному механізмі Європейського Союзу.
3. Європейська Комісія.
4. Рада Європейського Союзу.
5. Європейська Рада.
6. Суд Європейського Союзу.

Додаткові питання для обговорення:

1. Законотворчий процес у Європейському Союзі.
2. Європейський Центральний банк.
3. Європейська Рахункова палата.
4. Співробітництво Європейського Союзу з іншими міжнародними організаціями.
5. ЄС як дипломатичний актор “sui generis”.

Тема 3. Європейська інтеграція у сучасних умовах

1. Поняття та сутність інтеграції
2. Основні етапи розвитку європейських інтеграційних об'єднань.
3. Зміни до установчих договорів, що вносилися у процесі розвитку європейської інтеграції.
4. Концепції співвідношення права ЄС з внутрішньодержавним та міжнародним правом.

Тема 4. Євроінтеграція України та адаптація законодавства України: проблеми та перспективи розвитку

Практичне заняття - 2 год.

1. Здійснити аналіз «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» та визначити основні напрями євроінтеграції.
2. Визначити основні напрями адаптації національного законодавства України до права Європейського Союзу.

3. Проаналізувати Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»
4. Проаналізувати *acquis communautaire* Європейського Союзу та виокремити позитивні напрями для України.
5. Окреслити основні проблеми євроінтеграції України.

5. Завдання самостійної роботи

Тема 1. Цінності Європейського Союзу як засади публічного управління

Реферати (доповіді):

1. Роль верховенства права в публічному управлінні.
2. Принцип законності у здійсненні публічного управління.
3. Основні цінності Європейського Союзу та їх вплив на публічне управління держав-членів.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Історичні аспекти створення Європейського Співтовариства.
2. Основні напрями діяльності Європейського Союзу.
3. Нормативно-правові акти які регулюють діяльність Європейського Союзу.

Тема 2. Інституційна система Європейського Союзу та євроінтеграційна стратегія України

Реферати (доповіді):

1. Становлення інституційного механізму у Європейському Союзі.
2. Природа публічного управління в Україні та зарубіжних країнах.
3. Принцип поєднання публічного управління України з європейськими цінностями.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Аналіз Лісабонського договору.
2. Відповідальність інституцій Європейського Союзу.
3. Прийняття рішень інституціями Європейського Союзу щодо прийняття нових держав - членів.

Тема 3. Європейська інтеграція у сучасних умовах

Реферати (доповіді):

1. Етапи еволюції ідеї європейської Єдності
2. Сутність стратегії розвитку публічно управління в Україні.
3. Причин виникнення європейської інтеграції.
4. Зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на впровадження політики європейської інтеграції.
5. Вимоги Європейського Союзу до організації державної служби.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Передумови виникнення ідеї європейської Єдності.
2. Основні завдання європейської інтеграції в Україні.

3. Публічне управління Україні в умовах євроінтеграції.

Тема 4. Євроінтеграція України та адаптація законодавства України: проблеми та перспективи розвитку

Реферати (доповіді):

1. Адаптація національного законодавства України у відповідність до законодавства Європейського Союзу та розроблення проектів нормативно-правових актів України з урахуванням вимог Європейського Союзу.
2. Імплементация міжнародних проектів і програм з питань спрямованих на розширення формату євроінтеграційного співробітництва.
3. Реалізація норм Угоди про асоціацію України між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

Завдання для самостійного вивчення:

1. Місце та роль державного управління в системі європейської інтеграції;
2. Вплив норм Угоди про асоціацію на публічне управління в Україні.
3. Аналіз практики держав-членів Європейського Союзу щодо публічного управління.

6. Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Відповідно до навчального плану із навчальної дисципліни «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління» курсіві, дипломні роботи не передбачено.

7. Методи навчання

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); частково-пошукові, проблемні, дальтон-технологія, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація- оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>					<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	Залік	
10	10	0	10	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

Перелік контрольних питань по темам

1. Сутність та види інтеграції.
2. Завдання та цілі євроінтеграції України.
3. Публічне управління: поняття та завдання.
4. Система публічного управління в Україні.
5. Історія створення Європейських співтовариств та Європейського Союзу.
6. Предмет і суб'єкти права Європейського Союзу.

7. Первинне право ЄС, вторинне право ЄС.
8. Верховенство права як універсальна засада публічного управління.
9. Принцип розподілу влад як вихідне положення публічного управління у країнах Європейського Союзу.
10. Гуманістичні цінності Європейського Союзу.
11. Сфери дії права Європейського Союзу.
12. Роль принципу законності в процесі здійснення публічного управління.
13. Європейське врядування як різновид публічного управління.
14. Сутність та особливості Європейської політики сусідства.
15. Євроінтеграційна перспектива України на сучасному етапі розвитку суспільства.
16. Особливості укладення Маастрихтського договору та його вплив на сучасний розвиток публічного управління на держави-члени Європейського Союзу.
17. Інституції Європейського Союзу.
18. Компетенція та структура Європейського Союзу
19. Національні інтереси і стратегічні перспективи України.
20. Європейський Парламент в інституційному механізмі Європейського Союзу.
21. Європейська Комісія.
22. Повноваження Європейського омбудсмена.
23. Правова система Європейського Союзу.
24. Роль Суду ЄС у розвитку права Євросоюзу
25. Європейський центральний банк і Рахункова палата.
26. Допоміжні органи та установи Європейського Союзу.
27. Установчі договори як основні джерела права Євросоюзу.
28. Поняття та ознаки євроінтеграційної стратегії України.
29. Євроінтеграційний процес в Україні.
30. Роль верховної ради України в питанні забезпечення реалізації політики європейської інтеграції України.
31. Характерні риси європейського врядування
32. У яких спільних європейських просторах присутня Україна? .
33. Поняття «наднаціональне право». Співвідношення національного, міжнародного та європейського права.
34. Державний суверенітет та інтеграція.
35. Досвід переговорів про вступ країн Центральної та Східної Європи.
36. Україна в сучасних процесах глобалізації.
37. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом.
38. Організаційне забезпечення і координація політики європейської інтеграції.
39. Спільна зовнішня політика і політика безпеки Європейського Союзу та України.
40. Принципи європейського врядування.
41. Удосконалення спроможності як інструмент ефективного врядування.
42. Види угод про асоціацію. Інституційний механізм асоціації.
43. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу
44. Поняття європейських цінностей та перспектив євроінтеграції.
45. Міжнародні угоди ЄС про асоціацію з третіми країнами
46. Історія відносин Україна – Європейський Союз

47. Співробітництво України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки
48. Безвізовий діалог Україна – ЄС.
49. Місце та роль публічного управління в системі європейської інтеграції.
50. Адаптація національного законодавства України у відповідність до законодавства Європейського Союзу
51. Імплементация міжнародних проектів і програм з питань спрямованих на розширення формату євроінтеграційного співробітництва.
52. Генеза місцевої публічної влади.
53. Історичні джерела про місцеву публічну владу в Україні та світі.
54. Етапи становлення місцевої публічної влади в незалежній Україні
55. Функції місцевої публічної влади.
56. Державна служба: поняття, сутність та законодавче регулювання
57. Зарубіжний досвід публічної служби і його значення для України.
58. Міжнародний та національний аспекти регламентації відповідальності органів регіонального публічного управління та самоврядування.
59. Поняття та ознаки відповідальності органів публічного управління України.
60. Гарантії здійснення публічної влади.
  61. Поняття та ознаки відповідальності органів регіонального публічного управління та самоврядування в Україні.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Демиденко В. О. Верховенство права як аксіологічна вершина системи принципів місцевого самоврядування. Науково-теоретичний журнал «Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка». 2019. № 3(87). С. 167-176. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.87.167-176>
2. Договір про Європейський Союз 2007 р.
3. Договір про заснування Європейського економічного співтовариства 1957 р.
4. Договір про заснування Європейського об'єднання з вугілля та сталі 1951 р.
5. Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії 1957 р.
6. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека : навч. посіб. / уклад. Птахіна О.М. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 193 с.
7. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека: навчально-методичний посібник для самостійної роботи для магістрів спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Птахіна О. М.; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 193с
8. Європейський союз: теорія і практика інтеграції заради успіху : навч. посіб. / за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне : Волин. береги, 2019. 156 с.
9. Калиновський Б. В. Компетенція місцевої публічної влади / Б. В. Калиновський // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2016. № 2 (99). С. 54–64.
10. Калиновський Б. В. Принципи функціонування місцевої публічної влади в Україні: нормативне забезпечення та механізми реалізації / Б. В. Калиновський // Віче. 2016. № 9–10. С. 37–40.
11. Комар Н. В., Белюх Т. В., Пилипчук К. С. Brexit: виклики для Європейського Союзу. Вісник Львівського університету. 2019. Випуск 46. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/index>
12. Копійка В. В. Розширення Європейського Союзу. Теорія і практика інтеграційного процесу. К.: Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка, 2004. 253 с. 20.
13. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк ; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 320с.
14. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник. – Харків: ХНАУ, 2018. 278 с.
15. Право Європейського Союзу. Мультимедійний навчальний посібник. Підготовлений авторським колективом кафедри конституційного права та прав людини. <https://arm.naiu.kiev.ua/books/eulaw/start.html>
16. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: закон України від 1 жовтня 2011 року № 1629-IV (у редакції від 04.11.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.
17. Сьох К.Я. Адаптація законодавства України до права Європейського Союзу/ Правове регулювання суспільних відносин: перспективні напрями на шляху до сталого розвитку: матеріали мідн.наук.-практ.конференції (м. Київ 28-29

- жовтня 2022). Київ. 2022. С. 25-28 <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/174/2639/6214-1>
18. Сьох К.Я. Імплементация норм права Европейського Союзу у національне законодавство України: досвід Польщі. *Право і суспільство*. №5. 2023 С.27-32 <http://pravoisuspilstvo.org.ua/index.php/archiv?id=180>
19. Сьох К.Я., Гультай М.М. Особливості правничої термінології Європейського Союзу/*Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. № 6. Київ. 2022. С. 56-61 <http://journals.maup.com.ua/index.php/expert/article/view/2337/2817>

Додаткова література

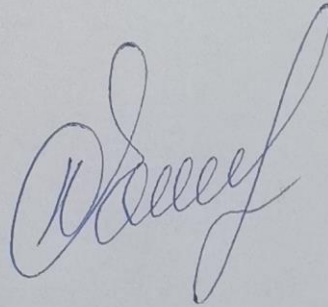
1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів, 1969 р. //Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1986. - №17. – ст. 343.
2. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 року //Действующее международное право: сборник документов в 3 томах, том 1., п/р Голосова Ю.М., Кривчиковой Э.С., – М.: МНИМП, 1996.
3. Європейське право. Право Європейського союзу. Кн. 1: Інституційне право Європейського союзу / [Муравйов В.І. та ін.]. - 2015. - 307 с.
4. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ ; заг. ред. О.С. Бакумова, Т.І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
5. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. Посібник / За редакцією проф. Я.Й. Малика, доктора екон. наук, проф. М.З.
6. Європейська інтеграція в контексті сучасної геополітики [Текст] : зб. наук. ст. за матеріалами наук. конф. (м. Харків, 24 трав. 2016 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; [редкол.: А. П. Гетьман та ін.]. - Харків : Право, 2016. - 534 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. – <http://www.icps.kiev.ua/library>.
2. Верховна Рада України: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Верховний Суд України: <http://www.scourt.gov.ua>
4. Генеральна прокуратура України: <http://www.gp.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua>
7. Міністерство внутрішніх справ України: <http://mvs.gov.ua>
8. Президент України: <http://www.president.gov.ua>
9. Українська Гельсінська спілка з прав людини: <http://helsinki.org.ua>
10. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: <http://www.ombudsman.kiev.ua>
11. ООН: <http://www.un.org>
12. ОБСЄ: <http://www.osce.org>
13. Рада Європи: <http://www.coe.int>
14. Європейський комітет по предупреждению пыток <http://www.echr.coe.int>

15. Европейская комиссия по борьбе с расизмом и нетерпимостью
<http://www.ecri.coe.int>
16. Договора и конвенции <http://conventions.coe.int>
17. Центр інформації та документації Ради Європи в Києві:
<http://www.coe.kiev.ua>
18. Європейський Суд з прав людини: <http://www.echr.int>
19. Європейський Союз: <http://www.europa.eu.int>
20. Міжнародна організація праці: www.ilo.org
21. Інтерпол: <http://www.interpol.int>
22. Управління Верховного Комісара ООН з прав людини <http://www2.ohchr.org>
23. Українське бюро Інтерполу – <http://icpo.centrmia.gov.ua>
24. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>
25. Офіційна Інтернет-сторінка Ради Європи URL:
<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1182&lang=en>.

Підписи авторів РНПД:

Катерина СЬОХ